

Til styret i
Stiftelsen Norsk Naturarv

REVISJONSBERETNING 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Norsk Naturarv for regnskapsåret 2008, som viser et underskudd på **kr 39.608,-**. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens og stiftelseslovens krav.

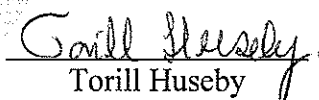
Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet i regnskapsåret er i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Vi har ikke fått kjennskap til noe forhold som tilsier at stiftelsens forvaltning og utdelinger ikke er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Hønefoss, 23. april 2009
Hverven Revisjon AS

Torill Huseby
Registrert revisor

Medlem av Den norske Revisorforening

Årsmelding

Stiftelsen Norsk Naturarv

2008

www.naturarv.no

Virksomhet og lokalisering

Norsk Naturarv er en stiftelse som arbeider med å formidle og ivareta naturarven, med lokalisering i Ringerike Kommune.

Stiftelsen Norsk naturarv samarbeider med Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.

Redegjørelse for årsregnskapet

Stiftelsens drift er i hovedsak basert på bevilging fra Oslo kommune.

Det er ikke foretatt spesielle strategiske endringer i 2008 med tanke på satsningsområdene. Det er heller ikke foretatt vesentlige strukturelle endringer i 2008. Bevilgningen 2008 var på kr 700 000,-. Det har vært noe mer aktivitet og derved kostnader i 2008 og dette har medvirket til et underskudd på kr 39.608,-. Dette har resultert i en reduksjon av egenkapitalen fra 88% til 77 %.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av Stiftelsen Norsk Naturarv sine eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat pr 31.12.2008.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Arbeidsmiljø

Styret mener arbeidsmiljøet i stiftelsen er tilfredsstillende. Det har ikke vært skader eller ulykker i forbindelse med oppdrag som er utført i 2008.

Ytre miljø

Stiftelsen forurenser ikke det ytre miljøet.

Likestilling

Stiftelsen har ingen ansatte. Styret består av fire menn. Styret har ikke lyktes med å få kvinner til og tre inn i styret.

1. Styret

Leder Torbjørn Røberg

Selteveien 188
3512 HØNEFOSS

Nestleder Tor Øystein Olsen

Konvallveien 67
2742 GRUA

Styremedlem Lars Ove Hansen
Sparavollen 23
3021 DRAMMEN

Styremedlem Tore Berg
Tollbugata 29A
3044 DRAMMEN

2. Visjon

Formidle kunnskap, skape forståelse og vekke interesse for norsk natur, og arbeide praktisk for å bevare truede arter og rehabilitere naturtyper.

3. Mål 2008

Norsk Naturarv har som formål å bevare og formidle landets naturarv. Stiftelsen arbeider også aktivt for å sikre og restaurere arts mangfoldet i natur- og kulturlandskap.

Norsk Naturarv har følgende arbeidsoppgaver:

1. Gjenoppbygging og rehabilitering av leveområder for truede arter
2. Overvåking av truede arter
3. Frøbankprosjekt
4. Skjøtselstiltak tilknyttet verdifulle naturtyper
5. Medier
6. Nettstedet: www.naturarv.no

1) Gjenoppbygging og rehabilitering av leveområder for truede arter

Tap av biologisk mangfold omtales som en av verdens store utfordringer. Et viktig ledd i det å ivareta arter, er å sikre deres leveområder og å forvalte leveområder som er viktige for arts mangfoldet.

I henhold til *Konvensjonen om biologisk mangfold* (Riokonvensjonen), som Norge ratifiserte i 1992, har vi som nasjon forpliktet oss til å følge den. Norge var en drivkraft bak Konvensjonen om biologisk mangfold og har derfor et spesielt ansvar for å gjennomføre den.

Et av de viktigste punktene i denne konvensjonen er vektleggingen av bevaring av arts mangfoldet. To viktige tiltak for å bevare arts mangfoldet, er å fremme vern av økosystemene og å opprettholde levedyktige bestander av arter i deres naturlige omgivelser. Hvert land skal, så langt det er mulig og hensiktsmessig, overvåke, beskytte og iverksette tiltak i områder med særlig betydning for arts mangfoldet. Videre har vi forpliktet oss til å rehabilitere og gjenopprette ødelagte økosystemer, samt til å fremme gjenoppbygging og rehabilitering av truede arter innenfor eller utenfor beskyttede områder.

2) Overvåking av truede arter

For å kunne forvalte naturarven gjennom å bevare truede arter er det avgjørende å vite om bestemte arter er til stede, hvor mange bestander som finnes og hvor store de er. En annen viktig faktor er den enkelte lokalitets miljøtilstand. Dette er avgjørende når arter velges ut for gjenoppbygging og rehabilitering. Videre er overvåking viktig for å bedømme tiltakets effekt.

3) Frøbankprosjektet

En del av arbeidet med det å bevare naturarven gjennom å ta vare på utrydningstruete arter går ut på å samle inn og bygge opp et lager med frø fra direkte truete og sårbare planter. I tillegg er det samlet inn frø fra arter som består av få individer nasjonalt og som ikke er vurdert for rødlisten. Hensikten med frøbanken er å sikre utvalgte arter deres overlevelse i tilfelle de skulle forsvinne. Dessuten brukes frøbanken til å øke forekomster av kulturhistoriske planter ved at innsamlete frø dyrkes i urtehager.

4) Skjøtselstiltak tilknyttet verdifulle naturtyper

Ulike naturtyper representerer mangfoldet av naturarven. Mange av dem er skapt av menneskets høsting av naturen ved bruk av beitedyr og slått. Når den tradisjonelle driften legges om, medfører dette at områder gror igjen eller plantes til, og at driften intensiveres eller legges om til annen drift.

Stiftelsen fokuserer på naturtyper representert gjennom hevdet natur som slåtteeenger og beitemark. Skjøtselstiltak vil bli iverksatt der hvor det finnes truete og verdifulle naturtyper og der hvor naturtypene er levested for helt spesielle arter.

5) Medier

Opplysninger om Norsk Naturarvs arbeid er viktig i forbindelse med formidling av hva naturarvens mangfold består av og i forbindelse med synliggjøring av stiftelsens arbeid.

6) Nettstedet: www.naturarv.no

En viktig kilde til informasjon om den norske naturarven er stiftelsens nettsted.

4. Vurdering av måloppnåelse

Mål 1) Gjenoppbygging og rehabilitering av truete arter

Amfibier

- ***Stor salamander (VU)***: Restaurering av gytedam for stor salamander på Bleikøya videreføres. Rotskudd fra piletrær felt i 2006 ble klippet i september. Dammen tørket ikke ut i 2008 og hadde god vannstand gjennom hele sommeren. Rotskudd fra piletrær felt i 2006 ble klippet i september. Stubbene til de andre felte trærne var døde i og med at de sto under vannspeilet. Svovellukt i vannet har forsvunnet. Algematter, som oppsto i 2007, var i år borte. Ingen individer ble sett i år.
- ***Liten salamander (NT)***: Gytedam med liten salamander på Bleikøya ble fullrestaurert i 2006. Dammen tørket ikke ut i år og hadde god vannstand gjennom hele sommeren. Rotskudd fra piletrær felt i 2006 ble klippet i september. Stubbene til de andre felte trærne var døde i og med at de sto under vannspeilet. Svovellukt i vannet har forsvunnet. Algematter, som oppsto i 2007, var i år borte. I mai var det middels aktivitet med liten salamander i dammen.

Insekter

- ***Lakrismjeltblåvinge (CR)***: Arten er ikke påvist på øyene i Oslo, men lever på naboøyene i Asker og Bærum (Borøya, Brønnøya, Nesøya og Ostøya). Larvene er avhengige av lakrismjelt som står på Bleikøya og Heggholmen. Voksne individer suger nektar av engplanter. Eng S på Heggholmen ble slått med ryddesag i august, men lakrismjelt fikk bli stående. Bestanden med lakrismjelt har økt i antall og utbredelse. I 2005, da rehabiliteringen begynte på Heggholmen, var det 3 store individer med lakrismjelt fordelt

på 2 dellokaliteter. I 2008 var det 15 store og rundt 20 små individer med lakrismjelt fordelt på 3 dellokaliteter. Imidlertid ble tilnærmet hele lakrismjeltbestanden slått med ryddesag i august i år. Hensikten var å fjerne russesvalerot. Dette arbeidet satte bestanden av lakrismjelt tilbake da planten ikke favoriseres av slått. Friluftsetaten hadde etter hva hytteeierne på Heggholmen fortalte hatt en aksjon med å rydde området for russesvalerot.

I år fortsatte rehabiliteringen av kalktørreng V på Bleikøya som ble påbegynt i 2007. I området inn mot skogen finnes det en god bestand med lakrismjelt. Lokaliteten gjøres mer lysåpen. I tilfelle sommerfuglen ikke lever på Bleikøya og Heggholmen, kan restaureringen på disse to naboøyene bidra til at den utvider sitt leveområde.

- ***Alantfjærmøll (EN)***: Arten er påvist på Bleikøya, Lindøya, Nakholmen og Bygdøy. Arten er avhengig av krattalant som står på Bleikøya. Eng NØ på Bleikøya ble slått med ryddesag i september.
- ***Alantstengelvikler (EN)***: Arten har vært observert bare på Malmøya de senere årene. Arten er avhengig av krattalant, som vokser på Bleikøya. I tilfelle sommerfuglen ikke lever der, kan restaureringen på Bleikøya og Heggholmen bidra til at den utvider sitt leveområde. Eng NØ på Bleikøya ble slått med ryddesag.
- ***Liten lakrismjeltsekkmøll (EN)***: Arten er påvist på Bleikøya, Lindøya og Bygdøy. Gnammerker på lakrismjelt er funnet på Heggholmen og Hovedøya. Arten er avhengig av lakrismjelt som står på Bleikøya og Heggholmen. Eng S på Heggholmen ble slått med ryddesag i august, men lakrismjelt fikk bli stående. Bestanden med lakrismjelt har økt i antall og utbredelse. I 2005, da rehabiliteringen begynte på Heggholmen, var det 3 store individer med lakrismjelt fordelt på 2 dellokaliteter. I 2007 var det 15 store og rundt 20 små individer med lakrismjelt fordelt på 3 dellokaliteter. Imidlertid ble tilnærmet hele lakrismjeltbestanden slått med ryddesag i august i år. Hensikten var å fjerne russesvalerot. Dette arbeidet satte bestanden av lakrismjelt tilbake da planten ikke favoriseres av slått. Slåtten må forventes å ha negativ konsekvens for liten lakrismjeltsekkmøll. Friluftsetaten hadde etter hva hytteeierne på Heggholmen fortalte hatt en aksjon med å rydde området for russesvalerot.

I år fortsatte rehabiliteringen av kalktørreng V på Bleikøya som ble påbegynt i 2007. I området inn mot skogen finnes det en god bestand med lakrismjelt. Lokaliteten gjøres mer lysåpen. I tilfelle sommerfuglen ikke lever på Bleikøya og Heggholmen, kan restaureringen på disse to naboøyene bidra til at den utvider sitt leveområde.

- ***Markmalurtøyelokkmøll (VU)***: Arten er observert på Malmøya og i Ekebergskråningen. Det er derfor sannsynlig at møllen også lever på Bleikøya og Heggholmen. Arten er avhengig av markmalurt, som står på Bleikøya. I tilfelle sommerfuglen ikke lever på Bleikøya og Heggholmen, kan restaureringen på disse to øyene bidra til at den utvider sitt leveområde. Eng NØ på Bleikøya ble slått med ryddesag med krattkniv i september. Enger S og N på Heggholmen ble slått med ryddesag med krattkniv i september.
- ***Drakehodeglansbille (EN)***: Arten er påvist på Bleikøya, Bleikøykalven og Hovedøya. Arten er avhengig av planten drakehode. Bleikøya har Oslos største forekomst av denne arten NØ på øya. Denne kalktørrengen ble påbegynt restaurert med full slått i 2005. Dette resulterte i en åpen eng, men det førte også til at forekomsten av drakehode i 2006 tilsynelatende ble noe redusert. Stor blomstring av drakehode i 2007. Engen ble i 2007

ryddet kun ved at busker og småtrær ble fjernet med ryddesag. 2008 var et år preget av lite blomstring og få planter. Dette skyldes at våndbestanden har økt kraftig. Jordrike områder av kalktørrengen, der drakehodene står, var tilnærmet endevendt av vånden. Om gnagerne har spist røttene til drakehode eller planter den står sammen med er uvisst. Utfallet er uansett at jordrottenes store aktivitet er meget uheldig for drakehodebestanden og dermed også for drakehodeglansbillen.

Kalktørreng med drakehode SØ på Bleikøya ble påbegynt restaurert i 2006. Oppslag ble i år fjernet med greinsaks.

I år fortsatte rehabiliteringen av kalktørreng V på Bleikøya som ble påbegynt i 2007. Berberis ble fjernet med greinsaks. Vånden hadde tilnærmet utradert hele bestanden med drakehode. Jorden var endevendt og få individer med drakehode fantes. Det må antas at drakehodeglansbillen hadde ingen yngling på denne engen.

Kalktørreng S på Heggholmen her en liten bestand med drakehode. Denne engen ble påbegynt restaurert med full slått i 2005. Samme skjøtsel som for drakehode NØ på Bleikøya. Drakehodebestanden var her uberørt av vånd.

- **Klapregresshoppe (VU):** Arten har vært observert bare på Malmøya de senere årene. Det er sannsynlig at gresshoppen også lever på Bleikøya og Heggholmen, siden miljøet her er likt miljøet på Malmøya. I tilfelle gresshoppen ikke lever på disse to øyene, kan restaureringen her bidra til at den utvider sitt leveområde. Eng NØ på Bleikøya ble slått med ryddesag i september. Enger S og N på Heggholmen ble slått med ryddesag i september.
- **Sangsikade (VU):** Arten har vært observert bare på Hovedøya og Malmøya de senere årene. Det er sannsynlig at sikaden også lever på Bleikøya og Heggholmen, siden miljøet her er likt miljøet på Hovedøya og Malmøya. I tilfelle sikaden ikke lever på disse to øyene, kan restaureringen her bidra til at den utvider sitt leveområde. Enger Ø og V på Bleikøya ble slått med ryddesag med krattkniv i september. Enkelte busker og småtrær får stå, da sangsikaden trives med å klatre i kratt og bregner. Enger S og N på Heggholmen ble slått med ryddesag med krattkniv i september.
- **Slåpetornstjertvinge (NT):** Arten er observert av Norsk Naturarv på Bleikøya. En av larvens vertsplanter, slåpetorn, er stedvis vanlig på Bleikøya. Når stiftelsen legger vekstforholdene bedre til rette for slåpetorn, vil forhåpentligvis slåpetornstjertvinge også få bedre kår under larvestadiet. Slåpetornens livsvilkår forbedres ved at dens konkurrenter fjernes systematisk. Slåpetorn favoriseres ved at den i begrenset grad slås med ryddesag og ved at den får lov til å bli stående ved knauser og i skogbryn. På egnete steder der det ikke slås, fjernes vanlige krattarter til fordel for slåpetorn.

Planter

- **Hvitmure (CR):** Bestanden på Tåsen fikk et hvileår. Arten ser ikke ut til å trives med årlig slått.
- **Bulmeurt (EN):** Strandenger S og Ø på Heggholmen. Engene ble slått med ryddesag i september.

- **Kryppjonsokkoll (EN):** Rehabiliteringen gikk ut på å luke bort gjengroingsarter og fjerne hogstavfall. Dessuten ble jord blottlagt rundt flere planter slik at de overjordiske utløperne lettere kunne sette røtter. Arten ble ikke telt i 2008.
- **Drakehode (VU):** Eng S på Heggholmen ble slått med ryddesag med krattkniv i august. Området med drakehode ble ikke slått i 2007. Eng NØ på Bleikøya ble påbegynt restaurert med full slått i 2005. Dette resulterte i en åpen eng, men det førte også til at antall drakehoder ble redusert. Både i 2006 og 2007 ble engen ryddet kun ved at oppslag av busker og trær ble fjernet med ryddesag i september. Eng SØ på Bleikøya ble påbegynt restaurert med full slått i 2006. Områder med drakehode ble ikke slått. Flere lunder ble fjernet, da disse sto inntil drakehodene og skygget for disse. Eng V på Bleikøya med drakehode ble påbegynt restaurert i 2007. Oppslag fra tidligere fjernete busker og kratt ble klippet ned med greinsaks i september. 2008 var et år preget av lite blomstring og få planter. Dette skyldes at våndbestanden har økt kraftig. Jordrike områder av kalktørrengen, der drakehodene står, var tilnærmet endevendt av vånden. Om gnagerne har spist røttene til drakehode eller planter den står sammen med er uvisst. Utfallet er uansett at jordrottenes store aktivitet er meget uheldig for drakehodebestanden.
- **Hundetunge (NT):** Strandenger V på Heggholmen ble slått med ryddesag med krattkniv i september.

Kulturhistoriske planter

- **Legekattemynte (CR):** Norsk Naturarv hadde 60 individer i sin urtehage på Ringerike.
- **Legeløvehale (EN):** Norsk Naturarv hadde ingen individer av legeløvehale fra Oslo-bestanden i sin urtehage på Ringerike i 2007, men har 20 individer fra Ringerike-bestanden.
- **Hunderot (ingen rødlistestatus):** Norsk Naturarv hadde 30 individer i sin urtehage på Ringerike.

Mål 2) Overvåking av truete arter

Amfibier

I 2006 ble et prosjekt med å overvåke og finne uregistrerte ynglelokaliteter for alle de fem kjente amfibieartene i Oslo; stor salamander, liten salamander, spissnutet frosk, buttsnutet frosk og padde i Oslo påbegynt av *Norsk Naturarv*.

Overvåkingen omfatter:

1. dammenes tilstand
2. forekomst av artene
3. reproduksjon
4. relativ bestandstørrelse

Overvåkingen viser en økning i antall dammer der det er påvist amfibier. Dette har to forklaringer. Den ene forklaringen går ut på at man ved tidligere undersøkelser ikke har vært i stand til å påvise amfibier i dammer der hvor disse faktisk har forekommet. Den andre forklaringen går ut på at disse dammene ikke er undersøkt tidligere. I 2008 ble ukjente og ikke tidligere registrerte dammer hovedsakelig undersøkt.

Feltarbeidet i 2008 ble utført av Leif Åge Strand.

- **Stor salamander (VU):** Det ble påvist to nye gytedammer: Dam på Halsenenga ved Bygdøy Sjøbad (GPS-koordinat 0593261–6642694) og Svarta på Brannfjell (GPS-koordinat 0600273–6640289).
- **Liten salamander (NT):** Det ble påvist syv nye gytedammer: Dammer ved Hestejordene mellom Årvoll og Rødtvedt, nord for Kolsås, (GPS-koordinat 0602485–6647372), (GPS-koordinat 0602553–6647348), (GPS-koordinat 0602623–6647583), Økern Torgvei 50 (GPS-koordinat 0600877–6646092), Svarta, Brannfjell (GPS-koordinat 0600273–6640289), Frederiksborgveien 12, Bygdøy (GPS-koordinat 0594473–6641893) og dam på Halsenenga ved Bygdøy Sjøbad (GPS-koordinat 0593261–6642694).
- **Spissnutet frosk (DC):** Det ble påvist en ny gytedam: Svarta, Brannfjell (GPS-koordinat 0600273–6640289).

Åtte dammer med tidligere registreringer av spissnutet frosk, Sandaas, K. 1996: *Amfibier i Oslo byggesone*, ble undersøkt.

Spissnutet frosk ble gjenfunnet i tre dammer: Jomfrubråtvn 40, N. dam (GPS-koordinat 0599096–6640679), Herregårdsvn., Ljan Øvre (GPS-koordinat 0599836–6635072) og Andersendammen, (GPS-koordinat 0600597–6637060).

Spissnutet frosk ble ikke gjenfunnet i fem dammer: Micheletdammen, (GPS-koordinat 0601840–6647898), Lindbäckdammen (GPS-koordinat 0600902–6637932), Prinsdal Øvre, (GPS-koordinat 0601738–6633949), Hoffdammen, Hoffsvveien (GPS-koordinat 0593702–6644703) og Gjersrud Øvre, (GPS-koordinat 0603998–6633967)..

Årsaken til at den ikke er gjenfunnet i fire dammer kan skyldes at arten har gått ut, er tilstede, men ble ikke funnet eller at buttsnutet frosk er tidligere feilidentifisert som spissnutet frosk.

- **Buttsnutet frosk (ingen rødlistestatus):** Det ble påvist fem nye gytedammer: Dammer ved Hestejordene mellom Årvoll og Rødtvedt, nord for Kolsås, (GPS-koordinat 0602553–6647352), (GPS-koordinat 0602623–6647583), (GPS-koordinat 0602675–6647639), Lauritsdammen, (GPS-koordinat ikke oppgitt) og (GPS-koordinat 0602662–6647647).
- **Padde (ingen):** Det ble påvist fire nye gytedammer: Dammer ved Hestejordene mellom Årvoll og Rødtvedt, nord for Kolsås, (GPS-koordinat 0602485–6647372), (GPS-koordinat 0602553–6647348), GPS-koordinat 0602553–6647352) og (GPS-koordinat 0602623–6647583).

Blotdyr

Norsk naturarv hyret firmaet BioFokus for å overvåke sylinderknøttsnegle.

- **Sylinderknøttsnegle (CR):** Arten ble gjenfunnet på Akershus festning (UTM-koordinater 32VNM9706542354–32VNM9707742498) og Malmøya. I tillegg ble den funnet på Malmøykalven (UTM-koordinater NM97743752) og Hovedøya (UTM-koordinater NM 97374095, Hovedøya II: NM97344094, Hovedøya III: NM97204081). Arten har fire kjente lokaliteter i 2008. I Norge er arten registrert 13 ganger.

- Arten er ikke observert. Bygdøy ble undersøkt (UTM-koordinater 32VNM980435). I Norge er arten registrert 23 ganger.

Insekter

Norsk naturarv samarbeider med Nasjonalt senter for insektskartlegging ved Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo for å kartlegge og overvåke utvalgte insektsarter og potensielle biotoper for disse i Oslo kommune. Samarbeidet begynte i 2005.

Feltarbeidet i 2008 ble utført av Naturhistorisk museum.

- ***Lakrismjeltblåvinge (CR)***: Arten er ikke observert. Bygdøy ble undersøkt (UTM-koordinater 32VNM980435). I Norge er arten registrert 23 ganger.
- ***Atlantfjærmøll (EN)***: Arten er funnet på Bleikøya (UTM-koordinater 32VNM975404 og 32VNM973403), Lindøya (32VNM95454014, 32VNM955402, 32VNM95914069 og 32VNM9545014), Nakholmen (32VNM94634039) og Bygdøy (32VNM942432) (funnet etter 2005). Larver ble gjenfunnet på Bygdøy og Lindøya i 2008. I Norge er arten registrert 21 ganger. 10 av disse registreringene er foretatt av Naturhistorisk museum etter at Norsk Naturarv bevilget penger til museet for å overvåke rødlistete insekter.
- ***Atlantstengelvikler (EN)***: Arten er ikke observert. I Norge er arten registrert 7 ganger.
- ***Heroringvinge (EN)***: Arten er ikke observert. Sist observert i Oslo i 1917. I Norge er arten registrert 66 ganger.
- ***Liten lakrismjeltsekkmøll (EN)***: Arten ble for første gang påvist i Oslo kommune (Bleikøya og Lindøya) i 2005 og deretter (Bygdøy (UTM-koordinater 32VNM93064275, 32VNM94204310 og 32VNM942431) i 2006 av Naturhistorisk museum. Norge er arten registrert 20 ganger. 8 av disse registreringene er foretatt av Naturhistorisk museum etter at Norsk Naturarv bevilget penger til museet for å overvåke rødlistete insekter.
- ***Markmalurtøyelokkmøll (VU)***: Arten er ikke observert. I Norge er arten registrert 20 ganger.
- ***Drakehodeglansbille (EN)***: Arten ble for første gang påvist i Oslo kommune (Hovedøya (UTM-koordinater 32VNM973409 og 32VNM967409) i 2005) av Naturhistorisk museum. I 2006 ble den påvist på Bleikøya (UTM-koordinater 32VNM97084021) og Bleikøyalven. I Norge er arten registrert 14 ganger. Åtte av disse registreringene er foretatt av Naturhistorisk museum etter at Norsk Naturarv bevilget penger til museet for å overvåke rødlistete insekter.
- ***Solblomengmøll (EN)***: Arten ble påvist i Oslo, Maridalen (UTM-koordinater 32VNM98015224), i 2007 av Naturhistorisk museum. Norsk Naturarv bevilget penger til museet for å overvåke rødlistete insekter. I Norge er arten registrert 11 ganger.
- ***Klapregresshoppe(VU)***: Arten er ikke observert. I Norge er arten registrert 20 ganger.

- **Sangsikade (VU):** Arten er observert på Hovedøya i 2005 og 2006, men ble ikke påvist i 2007 av Naturhistorisk museum. I Norge er arten registrert 28 ganger. Seks av disse er foretatt i Oslo.
- **Lindepraktbille (EN):** Arten er ikke gjenfunnet. I Norge er arten registrert 6 ganger.

Planter

Norsk Naturarv kartlegger og overvåker utvalgte plantearter og potensielle biotoper for disse i Oslo kommune. Stiftelsen samarbeider med botanikere og lokalkjente som utfører arbeidet.

Feltarbeidet i 2008 ble utført av Tore Berg, Tor Øystein Olsen, Arild Andresen, Roman Gramsz og Joanna Potocka.

- **Hvitmure (CR):** Arten har to lokaliteter i Oslo (hvorav en utplantet på Ekeberg). Bestanden på Tåsen ble befart. Seks blomstrende individer. Bestanden teller 21 rosetter/individer. I Norge har arten fire lokaliteter. Tilstanden er stabil. Arten har de siste 50 årene vært i sterk tilbakegang nasjonalt og lokalt.
- **Knottblom (CR):** Arten har tre kjente lokaliteter i Oslo, med fire blomstrende individer på Karrusputten (GPS-koordinat 0592795–0665520) i Nordmarka. Arten er ikke gjenfunnet på de andre to lokalitetene, Lusetjern og Holbekken. I Norge har arten få lokaliteter. Artens tilstanden på Karrusputten bør betegnes som stabil.
- **Bulmeurt (EN):** Arten har flere kjente lokaliteter i Oslo. Norsk Naturarv overvåker fire av disse. Til sammen 13 blomstrende individer.
- **Ertevikke (EN):** Arten har 1 tidligere kjent lokalitet i Oslo, men er ikke gjenfunnet. Angivelig utgått. I Norge har arten rundt 5–20 lokaliteter.
- **Krypjonsokkoll (EN):** Arten har to lokaliteter bestående av 21 dellokaliteter. I Norge har arten tre kjente lokaliteter. Tilstanden bør betegnes som stabil.
- **Drakehode (VU):** Arten har omtrent 20 kjente lokaliteter i Oslo. 15 lokaliteter ble overvåket i 2008. Bestanden anslås å telle 1240 individer på de 15 overvåkte lokalitetene. Tilstanden bør betegnes som stabil og i fremgang grunnet skjøtselsarbeid utført av Norsk Naturarv. I Norge har arten angivelig mellom 30 og 100 lokaliteter.
- **Flytegro (VU):** Arten er kjent fra to lokaliteter i Oslo. Ni vann ble undersøkt; Dausjøen, Breisjøen (GPS-koordinat 0603737–06650352), Småvannene, Kringla, Puttene Søndre og Midtre, Svartputten, Svartkulp, Støregryta (Steinbruvann) og Alnsjøen. Flytegro ble bare funnet i Dausjøen og Breisjøen. Bestanden anslås å telle flere hundre blomster spredd over flere hundre meter. Bestanden er kraftig og ligger et sted mellom 60 000 og 1 200 000 individer. I Norge har arten tre kjente lokaliteter. Tilstanden er stabil.
- **Villkornell (VU):** Arten har åtte lokaliteter i Oslo. Alle lokalitetene overvåket. Bestanden teller ni individer i Oslo. I Norge har arten flere lokaliteter. Tilstanden er stabil.
- **Oslosildre (NT):** Arten har 10-talls lokaliteter i Oslo. Tre lokaliteter overvåket. Bestanden teller flere 100 individer. Tilstanden bør betegnes som stabil.

- **Klokkevintergrønn** (ingen rødlistestatus): To lokaliteter i Oslo. Begge lokalitetene ble oppsøkt. I Norge har arten få kjente lokaliteter.

Kulturhistoriske planter

- **Legekattemynte** (CR): Arten har en lokalitet i Oslo, for øvrig Norges eneste ville lokalitet. Bestanden teller tre individer, ingen i blomst. Dette er første gang den ikke setter frukt. Planten har vært i sterk tilbakegang. I 2006 ble fortauet der den står, gravd opp. Tilstanden er kritisk. Arten er sikret i Norsk Naturarvs frøbank og i tre urtehager der dagens planter har sitt opphav i frø hentet fra bestanden i Oslo.
- **Legeløvehale** (EN): Arten har en lokalitet (to dellokaliteter) i Oslo og teller litt over 100 individer i Oslo. I Norge har arten tre lokaliteter. Tilstanden er stabil.
- **Eplerose** (NT): Arten har 3 lokaliteter i Oslo. Bestanden teller 3 individer. I Norge har arten rundt 20 lokaliteter. Tilstanden er stabil.
- **Gatemelde** (ingen rødlistestatus): Arten har En lokalitet fordelt på to dellokaliteter i Oslo, for øvrig Norges eneste lokalitet. Bestanden teller 3 individer. Planten var i 2008 i sterk tilbakegang. Tilstanden er kritisk.
- **Giftkjeks** (ingen rødlistestatus): Arten har 1 lokalitet i Oslo. Bestanden teller omkring 25 individer. I Norge har arten 4–5 stabile lokaliteter. Tilstanden er kritisk.
- **Hunderot** (ingen rødlistestatus): Arten har 1 lokalitet fordelt på 3 dellokaliteter i Oslo. Bestanden anslås å telle rundt 25 individer. I Norge har arten 3 lokaliteter. Tilstanden er stabil, men kritisk.
- **Mølleløvehale** (ingen rødlistestatus): Arten har 2 lokaliteter i Oslo. Bestanden teller omkring 100 individer. Planten har vært i sterk tilbakegang. I Norge har arten 4–5 stabile lokaliteter. Tilstanden er stabil.

Mål 3) Frøbankbeholdning

Frøbanken består av følgende: Legeløvehale (Norderhov, Ringerike og St. Hanshaugen, Oslo), isop (Kroksund, Hole), legekattemynte og giftkjeks (Tøyen, Oslo), eseltistel (Østfold) og ertevikke (Røyken).

Mål 4). Skjøtsel av verdifulle naturtyper

Se punkt 6.

Mål 5) Medier

Mål 6) Nettstedet: www.naturarv.no

Det arbeides regelmessig med å forbedre nettstedet og å legge ut flere artikler. Dette er et ledd i stiftelsens visjon om å formidle kunnskap, skape forståelse og å vekke interesse for norsk natur og naturvitenskap. Antall besøkende på nettstedet øker hvert år. I 2008 hadde nettstedet 242 230 treff og 64 106 besøkende.

5. Styremøter

I løpet av 2008 har det blitt avholdt fem styremøter.

6. Restaurering av verdifulle natur- og vegetasjonstyper i 2008

Følgende 57 mål rehabiliteres, vedlikeholdes eller gis økonomisk støtte ved skjøtselstiltak: Kalktørrenger og fuktenger på Bleikøya (14 mål), kalktørrenger på Heggholmen (18 mål), salamanderdam på Bleikøya og eng på Slakteren (Nordmarka) (25 mål).

2008 var fjerde året det ble utført restaurering av gjengrodde enger på Bleikøya og Heggholmen. Dessuten bidro stiftelsen i 2008 med økonomisk støtte til årlig skjøtsel på Slakteren.

Feltarbeidet i 2008 ble utført av Bjørn Weydahl, Roman Gramsz og Jakup Gramsz.

Utført arbeid:

Øvre kalktørreng NØ på Bleikøya

Oppslag fra fjernete trær og busker ble slått med ryddesag. I og med at det kan tyde på at forekomsten av drakehode går tilbake ved hyppig slått, ble ikke hele den øvre delen av engen slått i år. Nye områder ned mot vann i N ble ryddet med greinsaks. Oppslag ble fjernet og brent. Dette utgjør fire mål. Dette var fjerde års restaurering.

Nedre kalktørreng NØ på Bleikøya

Denne engen er frodigere enn den øvre. Dette gjenspeiler seg i vegetasjonen ved fravær av drakehode og andre kalktørrengarter, men med mer gress.

Engene ble slått med ryddesag med krattkniv i september. Gress og oppslag ble rakt sammen og siden brent. Dette utgjør fire mål. Dette var fjerde års restaurering.

Fukteng på Bleikøya

Område V for dammen på tunet ble ryddet for busker og småtrær og slått med ryddesag med krattkniv. I september ble det fjernet oppslag av busker og kratt rundt lønnetrærne mot randen av engen. Gress og busker ble rakt sammen og siden brent på stranden. Dette utgjør tre mål. Dette var tredje års restaurering.

Øvre kalktørreng SØ på Bleikøya

Enger SV for tunet. Området ble slått med krattkniv i september. Gress og oppslag ble rakt sammen og siden brent på stranden. Dette utgjør et mål. Dette var andre års restaurering.

Kalktørreng V på Bleikøya

Neset lengst mot V. Busker og kratt ble fjernet med greinsaks i september. Busker ble båret til bål plass ved stranden. Dette utgjør to mål. Dette var andre års restaurering.

Kalktørreng S på Heggholmen

Øya har stort botanisk arts mangfold med bl.a. drakehode. Kalktørrengen er vurdert som regionalt verneverdig. Slått med ryddesag med krattkniv i september. Gress og busker ble rakt sammen og siden brent på stranden. Dette utgjør seks mål. Dette var fjerde års restaurering.

Kalktørreng N på Heggholmen

Øya har lite botanisk arts mangfold, men arter som oslosildre, som er en norsk ansvarsart, medfører at området klassifiseres som regionalt verneverdig.

Området er tilnærmet gjengrodd med syrin. Mellom dem står det fortsatt flere interessante engplanter.

I likhet med 2006 og 2007 ble det også i 2008 sprøytet glyfosat inn i syriner. Dette ble utført ved å drille 1–4 hull nederst på stammen, avhengig av hvor mange store stammer hver busk hadde. Hver stamme fikk innsprøytet omtrent 1 ml glyfosat i hvert hull. Bare syriner bar tegn etter påvirkning av glyfosat. Døde syriner, berberis og andre busker ble fjernet med greinsaks, og omtrent et mål ble slått med ryddesag. Arbeidet ble utført i september. Dette utgjør ni mål. Dette var fjerde års restaurering.

Slakteren (Nordmarka). I 2008 bidro Norsk Naturarv for andre gang med økonomisk til det arbeidet som Ottar Slagtern utfører på plassen Slakteren. Med dette ønsker stiftelsen å være med på å ta vare på verdifulle naturtyper i Norge. Slakteren er et plantelivsfredningsområde i Blankvann landskapsvernområde i Nordmarka. 25 av et til sammen 65 mål stort område blir slått med slåmaskin. Myndighetene har ikke satt av midler til vedlikehold av dette plantelivsfredningsområdet. Ottar Slagtern, som bor på stedet, benytter sin fritid til å ta vare på dette områdets naturkvaliteter. Dette gjør han på eget initiativ og for egen regning. Norsk Naturarv besluttet å lønne Ottar Slagtern for dette arbeidet i 2008 og å dekke utgifter som han har hatt med å bevare stedets naturkvaliteter.

Salamanderdam Ø på Bleikøya

Gytedam med stor salamander og liten salamander ble fullrestaurert i 2006. I 2007 begynte vedlikeholdet av dammen. Se for øvrig punkt 4. Vurdering av måloppnåelse: Mål 1)
Gjenoppbygging og rehabilitering av truede arter: Stor salamander og liten salamander.

7. Arter nye for Norge

Under overvåking av utvalgte rødlistearter blir det gjort en del bifangst av andre arter. Dette medfører blant annet at det hvert år blir påvist arter som er nye for Norge.

Under overvåking av insekter av Naturhistorisk museum og overvåking av sylinderknøttsnegle av BioFokus, 2005–2007, er følgende 13 nye arter påvist i Norge:

Dunkjevletegen *Chilacis typhae*, funnet på Lindøya. Naturhistorisk museum.

Bladtegen *Deraeocoris lutescens*, funnet på Hovedøya, Bygdøy, Ekebergskråningen og Kirkeby i Maridalen. Naturhistorisk museum.

Bladvepsen *Femusa ulmi*, funnet på Hovedøya. Naturhistorisk museum.

Bladvepsen *Nematus lucidus*, funnet på Lindøya. Naturhistorisk museum.

Bladvepsen *Nematus tulunensis*, funnet på Bygdøy. Naturhistorisk museum.

Bladvepsen *Pristiphora leucopus*, funnet på Bygdøy og Hovedøya. Naturhistorisk museum.

Sikaden *Rhytidodus decimusquartus*, funnet på Bygdøy. Naturhistorisk museum.

Soppmyggen *Greenomyia stackelbergi*, funnet på Bygdøy. Naturhistorisk museum.

Edderkoppen *Neon laevis*, funnet på Ekerbergskråningen. Naturhistorisk museum.

Tunnelbillen *Anommatus diecki*, funnet på Akershus festning. BioFokus.

Tunnelbillen *Anommatus duodecimstriatus*, funnet på Akershus festning. BioFokus.

Flattusenbeinet *Ophiodesmus albonanus*, funnet på Ormøya. BioFokus.

Sylindertusenbeinet *Brachyiulus pusillus*, funnet på Ormøya. BioFokus.

8. Samarbeidspartner

Norsk Naturarv fortsetter samarbeidet med Naturhistorisk museum om overvåking av insekter

i Oslo kommune.

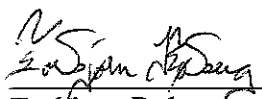
9. Økonomisk søknad

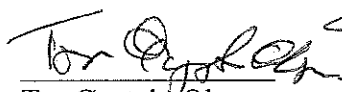
Norsk Naturarv sendte i år, etter oppfordring fra politikere, en søknad til Rådhuset om bevilgning til stiftelsen.

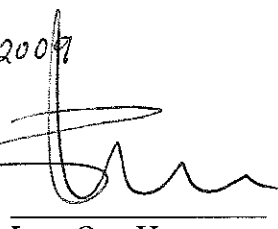
10. Bystyret i Oslo bevilget kr 750.000 til Norsk Naturarv

Bystyret i Oslo vedtok i desember i 2007 å bevilge kr 700.000 til Norsk Naturarv: Budsjett for Oslo kommune 2008 – bystyrets vedtak, punkt nr. 540, «- Sikring biologisk mangfold (herunder Norsk Naturarv 700.000 og Maridalens venner 800.000) 1.500.000». Pengene ble utbetalt av Friluftsetaten 10. juni.

OSLO den, 23.04.2007

Torbjørn Røberg
Styrets leder

Tor Øystein Olsen
Nestleder

Lars Ove Hansen
Styremedlem

Stiftelsen Norsk Naturarv

Aktivitetsregnskap for 2008

	Note	2008	2007
Anskaffede midler			
Bevilging fra byråd for miljø og samferdsel		700 000	750 000
Renteinntekter		22 549	11 946
Sum anskaffede midler	2	722 549	761 946
Forbrukte midler			
Ledergodtgjøring inkl kontorutgifter		160 000	360 000
Driftsutgifter skjøtsel		61 382	28 550
Overvåkning		370 172	150 000
Gjenoppbygging		29 445	4 900
Administrasjon og IT		60 917	4 617
Nettsted		7 500	7 965
Bilder for internett			37 880
Sum forbrukte midler		689 416	593 912
Andre kostnader			
Revisjon	3	16 250	17 500
Lønn/arb.g.avgift	3	56 491	90 000
Div andre kostnader			7 736
Sum andre kostnader		72 741	115 236
Årets aktivitetsresultat		-39 608	52 799
Disponering			
Overført til annen egenkapital			52 799
Overført fra annen egenkapital		39 608	
Sum disponert		39 608	52 799

Stiftelsen Norsk Naturarv

Balanse pr 31.12.2008

	Note	2008	2007
Eiendeler			
Omløpsmidler			
Fordringer		4 384	0
Bankinnskudd		185 385	214 948
Sum omløpsmidler		<u>189 769</u>	<u>214 948</u>
Sum eiendeler		<u>189 769</u>	<u>214 948</u>
Egenkapital og gjeld			
Egenkapital			
Grunnkapital		3 000	3 000
Sum innskutt egenkapital		<u>3 000</u>	<u>3 000</u>
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		147 811	187 419
Sum opptjent egenkapital		<u>147 811</u>	<u>187 419</u>
Sum egenkapital	4	<u>150 811</u>	<u>190 419</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Annen kortsiktig gjeld		38 958	24 529
Sum kortsiktig gjeld		<u>38 958</u>	<u>24 529</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>189 769</u>	<u>214 948</u>

Martinhytta, Maudalen, Oslo 23/4-09

Torstein Olsen

Styremedlem

x

Stiftelsen Norsk Naturarv

Noter til årsregnskapet 2008

Note 1 Regnskapsprinsipper og virkning av prinsippendringer

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven for ideelle organisasjoner. Det er satt opp et aktivitetsregnskap samt etter god regnskapsskikk for små foretak, se note 6.

Note 2 Innsamlede midler

Stiftelsen har i 2008 mottatt tilskudd fra Oslo Kommune med kr 700.000,-. Tilskuddet er inntektsført ved tildelingstidspunktet.

Note 3 Honorarer, salærer og lignende

Styrets leder har mottatt kr 150.000,- i godtgjørelse inkl dekning av kontorutgifter, etter faktura fra leders private selskap. I tillegg har han mottatt kr 10.000,- i kilometergodtgjørelse.

Det har vært engasjert lønsmottakere i løpet av 2008 som har utført til sammen ca 37% årsverk.

Stiftelsen plikter ikke å inngå avtale om obligatorisk tjenestepensjon.

Lønnskostnader	44 741
Arbeidsgiveravgift	11 750
Pensjonskostnader	-
	<u>56 491</u>

Lønnskostnadene er fordelt på driftsutgifter skjøtsel, gjenoppbygging og overvåking i tillegg til under posten andre lønnskostnader.

Revisor:

Lovpålagt revisjon	12 250
Andre konsulenttenester	4 000
Totalt	<u>16 250</u>

Note 4 Egenkapital

	Grunnkapital	Annen EK	Sum
Egenkapital 1.1.	3 000	187 419	190 419
Årets resultat		-39 608	-39 608
Egenkapital 31.12.	<u>3 000</u>	<u>147 811</u>	<u>150 811</u>

Stiftelsen Norsk Naturarv

Noter til årsregnskapet 2008

Note 5 Bevilgninger til stiftelsens formål

I 2008 er det bevilget til følgende:

Overvåkning av insekter i Oslo	<u>200 000</u>
--------------------------------	----------------

Utdelingene er i hht stiftelsens formål.

Note 6 Artsinndelt resultatregnskap, se vedlegg

Resultatregnskap for 2008

Stiftelsen Norsk Naturarv

Note 6, artsinndelt resultatregnskap

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2008	2007
Annen driftsinntekt		<u>700 000</u>	<u>750 000</u>
		700 000	750 000
Direkte driftskostnad		460 999	183 450
Lønnskostnader m.m.		56 492	90 000
Annen driftskostnad		<u>244 666</u>	<u>435 697</u>
		762 157	709 147
Driftsresultat		<u>-62 157</u>	<u>40 853</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekter og andre finansinntekter		<u>22 549</u>	<u>11 946</u>
		22 549	11 946
ÅRSRESULTAT		<u>-39 608</u>	<u>52 799</u>
Overføringer			
Avsatt til annen egenkapital		0	52 799
Overført fra annen egenkapital		<u>39 608</u>	<u>0</u>
		-39 608	52 799